

Jaarverslaggeving 2019

Stichting Patyna

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1	Bestuursverslag	1
5.1	Jaarrekening 2019	
5.1.1	Balans per 31 december 2019	18
5.1.2	Resultatenrekening over 2019	19
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2019	20
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	22
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2019	30
5.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	38
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	39
5.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	40
5.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2019	41
5.1.10	Toelichting op de resultatenrekening over 2019	42
5.1.11	WNT-verantwoording 2019	46
5.1.12	Vaststelling en goedkeuring	49
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	51
5.2.2	Nevenvestigingen	51
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	52

Bestuursverslag 2019

Stichting Patyna

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag (bestuursverslag en jaarrekening) 2019 van Patyna. Het voorliggende verslag van Patyna over 2019 betreft de verantwoording over de inhoudelijke en financiële gang van zaken binnen Patyna voor de uitvoering van de Wet op de Langdurige Zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (ZVW) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

Het jaar 2019 is afgesloten met een negatief resultaat van € 3,5 mln. Enerzijds door een aantal incidentele posten als de grondsanering Finke, ophoging van de eindejaarsuitkering als gevolg van de nieuwe cao, overschrijding van het budget Kwaliteitsgelden en overschrijding van het Wlz-plafond. Anderzijds door meer structureel doorwerkende posten zoals de sterk verbeterde doelmatigheid in de Geriatrische Revalidatie Zorg (GRZ) en (in mindere mate) de wijkverpleging en de stijging van de automatiseringskosten. Eind 2019 zijn corrigerende acties in gang gezet om het resultaat weer op het niveau van het gewenste rendement te brengen. Of dit in 2020 geheel zal slagen is gezien de huidige heersende pandemie niet waarschijnlijk. Ondanks het negatieve resultaat over 2019 is voor Patyna nog steeds sprake van een stevige financiële basis. Dat is ook nodig om de huisvestingsplannen die in het Strategisch Huisvestings Plan en het daaraan gekoppelde portefeuilleplan te kunnen realiseren.

Patyna is er in 2019 in geslaagd om de tot haar beschikking zijnde Kwaliteitsgelden volledig te benutten. Dat is een bijzonder mooie prestatie voor zowel onze cliënten als voor onze medewerkers. Niet alle moois dat er afgelopen jaar gebeurd kan worden benoemd in dit verslag. Maar een aantal bijzondere gebeurtenissen willen we niet onbenoemd laten:

- ✓ De proeftuinen in het kader van Patyna onderwijs gingen in het voorjaar van start
- ✓ Officieel startsein voor de nieuwbouw van de Finke in Koudum
- ✓ Het gemeentehuis van Wommels wordt omgetoverd tot een Yfke
- ✓ Er is met virtual reality een speciaal opleidingstraject voor medewerkers gestart om het ECD te trainen
- ✓ Er is een vernieuwd Patynanet
- ✓ In een speciale muziekmiddag hebben medewerkers kennis gemaakt met allerlei vormen van muziek binnen Patyna
- ✓ De VAR, verpleegkundige adviesraad, heeft onderzoek gedaan naar de rol en positie van verpleegkundigen binnen Patyna
- ✓ De Patyna kerstband ging voor de derde keer 'on tour'
- ✓ Geslaagde HKZ-audit.

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) herkent per 31 december 2019 binnen Stichting Patyna de volgende Organisatorische Eenheden (OE):

- Woonzorgcentrum Avondrust in Makkum;
- Woonzorgcentrum Aylva State in Witmarsum;
- Woonzorgcentrum Bonifatiushuis in Sneek;
- Woonzorgcentrum Botniahuis in Franeker;
- Woonzorgcentrum Frittemahof in Sneek;
- Woonzorgcentrum Huylckenstein in Bolsward;
- Woonzorgcentrum It Menniste Skil in Bolsward;
- Woonzorgcentrum Martenahiem in Tzum;
- Woonzorgcentrum Nij Dekama in Weidum;
- Woonzorgcentrum Nij Mariënacker in Workum;
- Woonzorgcentrum Nij Stapert in Wommels;
- Woonzorgcentrum Noorderhoek in Sneek;
- Woonzorgcentrum Saxenoord in Franeker;
- Woonzorgcentrum Talma State in Heeg
- Woonzorgcentrum Teatskehûs in Blauwhuis;
- Woonzorgcentrum Dr. Wumkeshûs in Sneek;
- Woonzorgcentrum Finke in Koudum;
- Woonzorgcentrum Heemstra State in Oentsjerk;
- Woonzorg- en Behandelcentrum Bloemkamp in Bolsward;
- Woonzorg- en Behandelcentrum Flecke in Joure;

- Woonzorg- en Behandelcentrum Ielânen in Sneek;
- Zorgwoningen De Waterman in Sneek;
- Zorgwoningen Anna Paulownastraat in Sneek;
- Zorgwoningen Jelle Meineszhof in Balk;
- Zorgwoningen de Schutse in Lemmer;
- Zorgboerderij Boerenblij in Haskerhorne;
- Thuiszorg Patyna.

In de Ielânen, Flecke en Bloemkamp wordt tevens Geriatrie Revalidatiezorg aangeboden.

Vanuit de bovengenoemde woonzorgcentra worden tevens de cliënten in de aanleunwoningen bediend met diensten op het terrein van zorg thuis en welzijn. Daarenboven worden deze diensten aangeboden door zorgteams in en vanuit de navolgende vestigingen: It Heechhout in Bolsward, Froomacker in Franeker, Ny Ylostins in IJlst, East Kime in Oosthem, Nij Nazareth in Sneek, It Skûlplak in Sneek en van Welderenstate en Rengershiem in Oentsjerk.

Hulp bij het huishouden in het kader van de Wmo is in 2019 geleverd aan cliënten in de gemeenten De Fryske Marren, Waadhoeke, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel en Heerenveen.

Patyna exploiteert voorts de dienstencentra Waldrikhiem in Workum en Heemstra State in Oentsjerk.

2. Profiel van de organisatie

2.1 Algemene identificatiegegevens

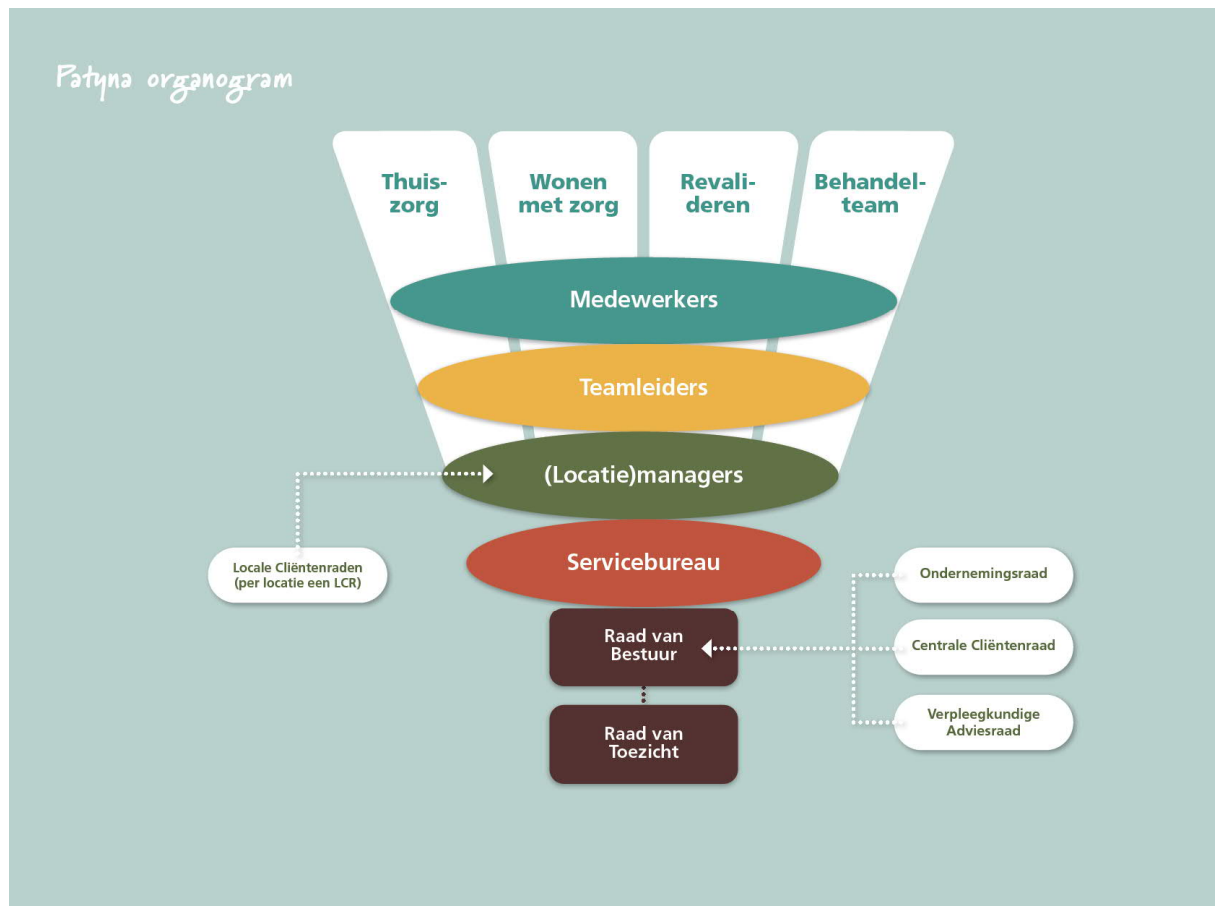
Naam verslagleggende rechtspersoon	Stichting Patyna
Adres	Harste 15
Postcode	8602 JX
Plaats	Sneek
Telefoonnummer	0515-853853
Identificatienummer Kamer van Koophandel	65042662
E-mailadres	info@patyna.nl
Internetpagina	www.patyna.nl

2.2 Structuur van het concern

Patyna is een stichting met een Raad van Toezicht - Raad van Bestuur model. De organisatie is toegelaten voor zorgfuncties op het gebied van de Wlz (met- en zonder behandeling), Zvw en Wmo.

Binnen Patyna zijn locatiemanagers integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg- en dienstverlening en voor de financiën: vestigingen zijn resultaatverantwoordelijke eenheden in alle facetten van de bedrijfsvoering. Medewerkers en patiënten/cliënten oefenen hun medezeggenschap uit door middel van respectievelijk de ondernemingsraad (OR) en de Centrale Cliëntenraad (CCR) en de Verpleegkundige Adviesraad (VAR). De VAR geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de Raad van Bestuur over verpleegkundige- en zorginhoudelijke zaken.

In onderstaand organogram is in grote lijnen de organisatie- en medezeggenschaps-structuur van Patyna weergegeven:

2.3.1 Kernactiviteiten en nadere typering

Patyna is specialist op het terrein van ouderenzorg en biedt een samenhangend en volledig aanbod van zorg, wonen, welzijn en diensten. Dit aanbod wordt mede mogelijk gemaakt door samenwerkingsovereenkomsten met o.a.:

- Thuiszorg Zuidwest Friesland en Thuiszorg Het Friese Land (specialistische verpleegzorg en 24-uur bereikbaarheid van verpleegzorg);
- GGZ Friesland en Ouderenpsychiatrie Friesland;
- Antonius Ziekenhuis.

2.3.2 Werkgebieden

Patyna is werkzaam in de volgende Friese gemeenten: De Fryske Marren, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel en Waadhoeke.

Patyna is werkzaam in de zorgkantorregio Friesland.

2.4 Samenwerkingsrelaties

Patyna werkt nauw samen met ketenpartners in de zorg. Het gaat hier om collega zorgaanbieders waarmee Patyna alle benodigde zorg aanbiedt aan cliënten. Eerder in dit jaarverslag zijn deze partners beschreven. Alle cliënten die wonen in een van onze woonzorgcentra zijn patiënt bij hun eigen huisarts, daarom worden huisartsen gerekend tot de ketenpartners van Patyna.

Daarnaast heeft Patyna een ketenrelatie met onder andere:

- het Netwerk Palliatieve Zorg Zuidwest Friesland;
- het CVA-netwerk Zuidwest Friesland.

Buiten de zorgsector zijn de regionaal opererende woningcorporaties Accolade, Elkien, Wonen Zuidwest Friesland en WoonFriesland partners van Patyna. Met deze organisaties proberen wij in vereniging de voorzieningen in de steden en vooral ook op het platteland te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Hiernaast wordt samengewerkt met de landelijk opererende woningcorporaties WoonZorg Nederland en Habion.

3. Bestuur, toezicht en medezeggenschap

3.1 Normen voor goed bestuur

De Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur passen de zorgbrede Governancecode toe. In 2018 is gebleken dat de statuten van Patyna op twee onderdelen nog niet helemaal voldoen aan deze code. Het gaat hier om de onderdelen resultaatbestemming (welke impliciet bij de vaststelling van de jaarrekening is opgenomen) en de vaststelling van de randvoorwaarden en waarborgen voor een adequate invloed van belanghebbenden. In 2019 heeft geen statutenwijziging plaatsgevonden. Bij de eerstvolgende statutenwijziging zullen de nodige wijzigingen worden doorgevoerd. Patyna past de twee nog niet aangepaste onderdelen al wel toe in haar handelen.

3.2 Samenstelling en bezoldiging Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur werd in 2019 gevormd door de heer drs. J. Krul (voorzitter) en mevrouw drs. R. Kamphuis MBA (vanaf 1-4-2019). Voor beide bestuurders is een taak- functiebeschrijving vastgesteld. Deze maakt onderdeel uit van de arbeidsovereenkomst van het desbetreffende lid van de Raad van Bestuur.

De heer Krul had in 2019 als nevenfuncties:

1. Lid Raad van Commissarissen Centrada te Lelystad.
2. Lid Raad van Commissarissen Aareon Nederland te Emmen.
3. Lid bestuur Actiz.

Mevrouw Kamphuis had in 2019 als nevenfunctie:

1. Lid van de Raad van Toezicht Dimence Groep.

Voor informatie ten aanzien van de bezoldiging van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar de toelichting in de jaarrekening.

3.3 Samenstelling, bezoldiging en werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Patyna kende in 2019 de navolgende samenstelling:

Naam	Functie	Hoofd- en relevante nevenfuncties
De heer A.J. de Boer		<ul style="list-style-type: none"> • Directeur Bestuurder van Stichting Pantar, leer-werkbedrijf Amsterdam • Lid van de Advisoryboard van Madaster, een organisatie die de circulaire markt van gebruikte materialen faciliteert • Lid van de Raad van Commissarissen van woningstichting De Sleutels te Leiden, vanaf 1 oktober
De heer K.E. Engelse		<ul style="list-style-type: none"> • Lid investeringscommissie FSFE • Voorzitter Raad van Toezicht Noorderbrug (vanaf 01.07.2019) • Lid bestuur Biomeerwaarde-Ei (vanaf 01.10.2019) • Lid bestuur Drentse Energie Organisatie (vanaf 01.07.2019) • Zelfstandig adviseur/begeleider en mediator • Lid Audit Advies Committee NZA • Lid Raad van Toezicht Alleburen
De heer J.T. Tamsma	Vicevoorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Medical Director TechMed Center, University Twente, Enschede • Internist en Medisch specialist bij RvB voor strategische medische samenwerkingen, LUMC, Leiden • Lid Raad van Toezicht, Stichting Zorggroep West- en Midden-Brabant (ZWMB); Thebe, Breda
Mevrouw A. Stekelenburg		<ul style="list-style-type: none"> • Functie: adviseur/spreker sociaal domein • Nevenfuncties: • Voorzitter Raad van Commissarissen Wetland Wonen (tot febr. 2019) • Lid Raad van Commissarissen Woonborg • Voorzitter Raad van Toezicht Zorggroep Noorderboog • Lid RvA IGJ
Mevrouw C. Bierma		<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch adviseur in de zorgsector. In organisatie- en verandertrajecten, reputatiemanagement en marketing bij CB. • Tranche Manager Waardigheid en Trots op locatie
Mevrouw S. Faber	Voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Vicevoorzitter Raad van Commissarissen Zevenwouden • Lid Raad van Toezicht Stichting CVO Zuid-West Friesland met ingang van 01.05.2018 • Vicevoorzitter RvT Regiecentrum Bescherming en Veiligheid (per 1-9-2019)

Voor de bezoldiging van de Raad van Toezicht wordt verwezen naar de toelichting in de jaarrekening.

3.4 Verslag van de Raad van Toezicht

Taak

De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het besturen door de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken in de zorgorganisatie. In dit kader bewaakt de Raad van Toezicht, dan wel houdt deze toezicht op, tenminste:

- de realisatie van de doelstellingen van de zorgorganisatie;
- de strategie en de risico's verbonden aan de activiteiten van de zorgorganisatie;
- de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- de financiële verslaglegging;
- de naleving van wet- en regelgeving;
- het op passende wijze uitvoering geven aan het zijn van een zorg-onderneming met een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De Raad van Toezicht van Zorggroep Patyna hanteert bij haar werkzaamheden de Governance-code voor de Zorg. Tevens hanteert de Raad haar eigen Toezichtkader.

Werkzaamheden

De Raad van Toezicht heeft in 2019 negen keer plenair met de Raad van Bestuur vergaderd. Deze vergaderingen vonden als regel plaats op de eerste maandag van een maand en werden grotendeels belegd op de zorglocaties. Naast de voltallige vergaderingen zijn er diverse overleggen geweest met vertegenwoordigers van de Raad met de Raad van Bestuur, het managementteam, de Centrale cliëntenraad en de Ondernemingsraad. Ook zijn er door individuele leden werkbezoeken afgelegd en zijn er scholingsbijeenkomsten bezocht. Voorafgaande aan voltallige vergaderingen met de Raad van Bestuur houdt de Raad van Toezicht een eigen vergadering met een informeel karakter.

De Raad van Toezicht heeft in 2016 diverse commissies samengesteld: remuneratiecommissie, auditcommissie, huisvestingscommissie en de commissie kwaliteit & veiligheid. Alle commissies hebben in 2019 regelmatig overleg gevoerd met leden van de Raad van Bestuur en deskundigen uit de organisatie. Eind 2019 is door de Raad van Toezicht besloten voor 2020 de indeling van de commissies aan te passen. De belangrijkste verandering is dat de auditcommissie en de huisvestingscommissie zijn samengevoegd tot de auditcommissie middelen.

In 2019 is een veelheid aan onderwerpen besproken in de voltallige vergaderingen. De vergaderingen beginnen bij voorkeur met een verhaal uit de leefwereld van de locatie waar vergaderd wordt. Een zeer belangrijk onderwerp is de kwaliteit van zorg en wonen. De zorg die Patyna levert speelt zich af tegen de (landelijke) context van demografische veranderingen, uitdagingen op HRM gebied en blijvende druk op de financiële ruimte. De demografische ontwikkelingen laten zien dat meer mensen oud worden, en dat onze senioren ook nog ouder worden. Dubbele vergrijzing wordt dit wel genoemd. Een van de aspecten van de demografie is dat de mantelzorgers van nu, de zorgvragenden zijn van morgen. Daarnaast blijft het een uitdaging om voldoende en goed gekwalificeerd personeel te vinden, aan te trekken en te behouden. Het is onverminderd van belang dat er gericht moet worden gestuurd op behoud en versterking van het gewenste kwaliteitsniveau. Tenslotte is het evident dat er op nationaal niveau gestuurd zal moeten blijven worden op de middelen die voor de zorg in Nederland beschikbaar zijn. Dit om de ongewenste situatie te voorkomen dat zorg voor ons allen onbetaalbaar wordt. Hoezeer we hiervan ook het belang zien, het stelt zorgorganisaties, ook Patyna, voor continue uitdagingen om een toenemende zorgvraag tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te kunnen blijven leveren. De kwaliteitsgelden bieden hier mogelijkheden maar zijn door de gekozen werkwijze, voorfinanciering door instellingen, niet vrij van risico. De Raad van Toezicht heeft hieraan de nodige aandacht besteed. Daarnaast is intensief gesproken over financiële sturing binnen Patyna om de zorgkosten in evenwicht te brengen met het zorgbudget, teneinde niet-duurzame kruissubsidiëring vanuit huisvestingsopbrengsten te vermijden.

Naast aandacht voor kwaliteit van zorg in de voltallige vergadering heeft de kwaliteitscommissie diverse onderwerpen uitgebreider besproken. Binnen het programma Waardigheid en Trots, is besloten tot scans van alle locaties. Deze en de bijbehorende plannen van aanpak worden besproken in kalenderjaar 2020. Eveneens is de follow-up van het Kwaliteitsplan en de invulling van de kwaliteitsgelden, aan de orde geweest. Rapportages naar de IGJ en de HKZ en interne audits zijn geagendeerd. In 2019 zijn voor de plenaire vergadering de periode-rapportages uitgebreid met kwaliteitsrapportages

Om het (dreigende) personeelstekort op te kunnen vangen en personeel in de toekomst te ondersteunen is inzet van nieuwe technologieën noodzakelijk. Ook in 2019 heeft de Raad van Toezicht hier aandacht aan besteed. Een voorbeeld van nieuwe ontwikkelingen is een ontwikkelde "virtual reality tool" voor de scholing van het ECD. Deze is ingezet bij de invoering van het ECD in 2019. De invoering ECD wordt naar verwachting in 2020 afgerond. Eenduidigheid van werken is daarbij als thema meegenomen.

Met het traject Patyna Onderwijs is gewerkt aan een gezamenlijke toekomstvisie, die uitgaat van de bedoeling: de vraag van de cliënt staat centraal en de cliënten krijgen goede zorg en hulp van betrokken medewerkers. Leden van de Raad hebben diverse bijeenkomsten rond dit thema bijgewoond. In 2019 is gestart met drie proeftuinen waarvan de evaluatie in 2020 zal plaatsvinden alvorens naar de volgende fase te gaan.

Huisvesting is eveneens een veelvuldig terugkerend thema in de vergaderingen. Ons richtsnoer is dat huisvesting altijd ten dienste moet staan aan het leveren van goede zorg, nu en in de toekomst. Veel aandacht is in 2019 besteed aan de herijking van het strategisch huisvestingsplan. Dit heeft geleid tot de vaststelling van een nieuw Strategisch Huisvestingsplan. Daarbij is een portefeuilleplan vastgesteld. Individuele businesscases die hieruit voortkomen zullen de komende jaren de RvT ter goedkeuring worden aangeboden. Daarbij moeten de effecten op exploitatie en financiële resultaten altijd passen bij de draagkracht nu en op termijn van Patyna. In 2019 is gestart met de nieuwbouw van De Finke in Koudum.

Om ruimte te creëren voor de gewenste kwaliteit van zorg en huisvesting is ook het financieel beleid herzien. De komende jaren is extra financiële ruimte vrijgemaakt om deze plannen te kunnen realiseren.

Financieel heeft het resultaat van 2019 zich niet goed ontwikkeld. De analyse daarvan, alsmede de intensivering van de sturing, is mede op aangeven van de RvT voortvarend opgepakt. Er zijn hierbij een aantal aandachtspunten: de onbalans in de exploitatie van GRZ en thuiszorg, eenmalige kosten bijvoorbeeld voor de sanering van grond in het kader van de bouw van de Finke, de aanstelling en voorfinanciering van personeel in het kader van een niet geheel zeker aandeel in de kwaliteitsgelden. De ombuigingen en aanpassingen die nodig zijn, evenals de financiële sturing van Patyna, zullen in 2020 belangrijke aandachtspunten blijven voor de Raad van Toezicht.

Waar het de reguliere zaken betrof heeft de Raad op aangeven of op vraag inzicht gekregen in alle zaken de organisatie betreffende door middel van interne en externe rapporten, onderzoeksverslagen van externe toezichthouders als IGJ, taxatierapporten, verslagen van overleg van de Raad van Bestuur met de CCR en OR, productiegegevens en exploitatieverslagen.

Tot slot zien we dat in het zorgveld veel in beweging is. Samenwerking met andere partners was diverse malen onderwerp van gesprek. Dit zal zich zeker ook de komende tijd voortzetten.

Ondernemingsraad en Centrale Cliëntenraad

De Raad heeft diverse ontmoetingen gehad met (vertegenwoordigers van) de OR en de CCR. Met de OR is een art. 24-overleg gevoerd en zijn er diverse koffiemomenten geweest. Ook met de CCR is diverse malen overleg gevoerd, waarbij de kwaliteit van de geleverde zorg een terugkerend thema is. De OR en de CCR zijn tevens betrokken geweest bij de vacatures in de Raad van Toezicht. De Raad heeft veel waardering voor de betrokken wijze waarop de OR en de CCR invulling geven aan hun taken. De contacten worden over en weer als waardevol ervaren en kenmerken zich door een grote openheid.

Werkgeverschap

Als werkgever hebben voorzitter en vicevoorzitter namens de Raad van Toezicht diverse malen overleg gevoerd met de leden van de Raad van Bestuur.

Mevrouw drs. R.M. Kamphuis MBA is per 1-4-2019 toegetreden als lid van de Raad van Bestuur. In het bestuur zijn in 2019 geen andere wijzigingen opgetreden. Als belangrijke ontwikkeling na balansdatum is te melden dat de voorzitter van de Raad van Bestuur een nieuwe functie heeft aanvaard en Patyna per mei 2020 zal verlaten.

Bezoldiging

De RvT stelt jaarlijks de bezoldiging vast. Na de fusie en de wijzigingen in het wettelijk kader (WNT2), is in 2016 een lijn uitgezet van geleidelijke aanpassing van de bezoldiging van de RvT. Voor 2019 heeft dat geleid tot de in 2016 vastgestelde percentages 8% (lid) en 12% (voorzitter) van het toen vastgestelde – en gedurende deze periode gefixeerde – normbedrag. De bezoldiging van de RvT valt ruim binnen de WNT en ook onder de norm van de NVTZ.

Samenstelling en evaluatie

De Raad van Toezicht bestond in 2019 tot zes personen. Hoewel gewerkt wordt met een aantal commissies en met contactpersonen voor de CCR en OR is uitgangspunt dat de Raad een collectieve taak heeft en gezamenlijk verantwoordelijk is en blijft voor het totaal.

Mevr A. Stekelenburg is per 1 januari 2019 toegetreden tot de Raad van Toezicht. Per 1 december 2019 is vanwege het verstrijken van de reguliere zittingstermijnen teruggetreden mevrouw S. Faber, voorzitter (twee termijnen), en per 1 januari 2020 de heer A.J. de Boer. Bij de heer de Boer speelde naast het verstrijken van de termijn ook een verandering van werkring. Op verzoek van de Raad van Toezicht heeft hij ingestemd met een verlenging van drie maanden in verband met het afronden van het strategisch huisvestigingsbeleid. De Raad van Toezicht is beide collega's zeer erkentelijk voor de door hen ingebrachte expertise en collegialiteit gedurende hun lidmaatschap. Mevrouw Faber is daarbij, naast haar werk als voorzitter, één van de toezichthouders geweest die een actieve rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van de fusie van voormalig Tellens en Plantein tot Patyna.

Vanwege dit vertrek is een vacatureprocedure gevolgd voor twee nieuwe leden voor de Raad van Toezicht. Met het aantreden van mevr S. Mulder (per 1-1-2020) en de heer E.K. Strijker (per 1-1-2020) zal de Raad op volle sterkte blijven. In 2019 vond een zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaats onder externe begeleiding. De Raad van Bestuur was hierbij aanwezig.

Tot slot

Patyna is na de fusie de volgende fase ingegaan. Het blijft voor alle betrokkenen intensief maar ook uitdagend en waardevol om in de zorg te werken. Er is in 2019 weer veel werk verzet en veel bereikt. Patyna stelt alles in het werk om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan en zich te blijven ontwikkelen. Dit om goede zorg te blijven leveren en de organisatie te zijn waar mensen graag wonen, en waar je graag werkt.

Patyna is in de basis een financieel gezonde organisatie. De resultaten laten echter zien dat continue aandacht voor bedrijfsvoering een must is. Patyna houdt een duidelijk focus op het welzijn van de cliënten. Met de proeftuinen van Patyna Onderwijs en met de start van de nieuwbouw de Finke in Koudum zijn ook in 2019 weer concrete stappen gezet passend bij onze missie: fijn wonen en goede zorg "mei elkaar". Zoals vorig jaar al aangegeven zullen we blijven werken aan een toekomst waarbij kleinschalig wonen de norm wordt en waarin de medewerkers meer professionele autonomie krijgen en ervaren om de wensen van onze cliënten in te vullen.

Wij realiseren ons dat dit van alle medewerkers enorm veel vraagt. Graag spreken wij daarom een groot dankwoord uit naar alle medewerkers die onze cliënten dag en nacht bijstaan. Wij zijn trots op onze "Patyners" en op Patyna!

4 Algemeen beleid

4.1 Visie, strategie en beleid

Missie en visie

Bij Patyna staan we voor fijn wonen, welbevinden en goede zorg voor onze cliënten. Centraal in ons werken staat de unieke mens. Met onze waarden aandacht, verbinding en vertrouwen zijn we verankerd in de gemeenschappen waar we werken. We helpen elkaar en we delen. Want samen maken we een thuis. We dogge it mei elkoar!

Aandacht

Aandacht betekent volledige aandacht voor onze cliënten en hun naasten. Door onze cliënten te kennen en te begrijpen spelen we in ons werk in op hun wensen. Door echt te luisteren, zijn we er voor elkaar. Want juist door een schouderklopje, een grapje of een moeilijk moment met elkaar te delen, maken we het verschil. Ook hebben we als collega's aandacht voor elkaar. Als team sta je sterk, samen weet je meer, samen kun je meer.

Verbinding

In onze slogan 'mei elkoar' zeggen we het al: we zijn met elkaar Patyna. Samenwerken met onze cliënten en hun naasten staat daarin centraal. Ook vinden we het belangrijk om met veel verschillende partijen in dorpen en wijken samen te werken. Zo staan we 'mei elkoar' in verbinding en kunnen we de meest liefdevolle zorg aan onze cliënten verlenen

Vertrouwen

Vertrouwen vinden we een belangrijke kernwaarde. We zijn open en eerlijk naar elkaar. Als collega's en naar onze cliënten en hun naasten. We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen. Dat maakt dat we elkaar vertrouwen. We zorgen ervoor dat onze cliënten zich veilig voelen, door hen in de omgang met warmte en liefde te benaderen. Waarin wij hun kwetsbaarheid respecteren.

Door zowel demografische als maatschappelijke veranderingen staat Patyna voor de uitdaging om richting bepalende keuzes te gaan maken. Ontwikkelingen die zich nu al voor doen, maar ook de ontwikkelingen die zich in de aankomende decennia gaan doorzetten. Niet alleen landelijke ontwikkelingen (waaronder een vastlopend zorgsysteem, de verwachte tweedeling in de maatschappij, de onduidelijkheid ten aanzien van het 'scheiden van wonen en zorg') zijn bepalend voor onze keuzes, maar ook regionale ontwikkelingen (waaronder de regiovisie van de gezamenlijke VVT instellingen in Fryslân, de samenwerking met het naast gelegen ziekenhuis en de samenwerking met de huisartsen) spelen een belangrijke rol. Uiteindelijk is het van belang dat de te maken keuzes een logisch vervolg zijn op de ontwikkeling van onze organisatie. De keuzes zijn geformuleerd in het Meerjaren perspectief Patyna 2021 - 2026. Verwacht wordt dat dit document in de eerste helft van 2020, na overleg met de interne stakeholders, definitief zal worden vastgesteld.

In 2019 is door de Raad van Toezicht ingestemd met het Strategisch Huisvestingsplan Patyna (SHP). Bij het vernieuwen van het SHP is gekozen om de strategische- en tactische kaders van elkaar te scheiden. De tactische uitwerking van het SHP is vastgelegd in een portefeuilleplan. In het portefeuilleplan is de huidige huisvestingsportefeuille beoordeeld op een aantal prestatie indicatoren. Prestatie indicatoren waren onder andere de aansluiting van de huisvesting bij de zorgvisie, de technische staat van de gebouwen en de mate waarin de huisvesting energieneutraal gemaakt kan worden. De weging van de prestatie indicatoren is vastgesteld op basis van een breed uitgezette enquête binnen Patyna. Afronding en vaststelling van het portefeuilleplan heeft begin 2020 plaatsgevonden.

4.2 Algemeen beleid en belangrijke gebeurtenissen in het verslagjaar

Met de benoeming van mevrouw Renate Kamphuis per 1 april 2019 is de ontstane vacature in de Raad van Bestuur weer ingevuld. Eind 2018 is het verkoopproces van locatie Heemstra State gestart. De definitieve afronding vindt naar verwachting voor juli 2020 plaats. De definitieve keuze voor een nieuw intramuraal- en behandel Electronisch Cliënten Dossier (ECD) is eind 2018 gemaakt. In de loop van 2019 is gestart met de implementatie van beide ECD's. Het behandel ECD is eind 2019 in gebruik genomen, het intramurale ECD wordt stapsgewijs over de locaties uitgerold. Naar verwachting is het intramurale ECD halverwege 2020 volledig geïmplementeerd.

4.3 Maatschappelijk verantwoord ondernemerschap

In het afgelopen jaar heeft Maatschappelijk verantwoord ondernemen op verschillende manieren op de agenda gestaan van Patyna. We noemen hier enkele voorbeelden:

- Bij de ontwikkeling van nieuwe kleinschalige woonvormen wordt aansluiting gezocht bij lokale partijen en nauw samengewerkt met de gemeente, woningcorporaties en de plaatselijke gemeenschap. Duurzaamheid en flexibiliteit zijn belangrijke uitgangspunten in de planontwikkeling. Door samenwerking maken deze initiatieven meer kans, maar worden zo tevens ingebed in de 'mianskip'.
- In onze inkoopprocessen is naast kwaliteit en prijs de aanwezigheid van de leverancier in de regio een criterium, waarop kan worden gescoord.
- In onze keukens wordt samengewerkt met lokale leveranciers en worden veel streekproducten gebruikt.
- Om in onze toekomstige behoefte aan personeel te kunnen voorzien, wordt nauw samengewerkt met Friese hogere en middelbare beroepsopleidingen. Er wordt voor Patyna in het opleiden deels maatwerk geleverd. Patyna biedt studenten veel stagemogelijkheden.
- Met de NHL in Leeuwarden wordt nauw samengewerkt rond de inzet van informatie- en communicatietoepassingen in de zorg. Zo zijn al verschillende games ontwikkeld en binnen Patyna toegepast, die ouderen stimuleren te bewegen.
- Het gebruik van zonnepanelen wordt voor de medewerkers van Patyna gestimuleerd via de MKSA-regeling. Bij verbouw en nieuwbouw wordt het gebruik van zonnepanelen zoveel mogelijk toegepast, bijvoorbeeld op het nieuwe Servicebureau in Sneek.

4.4 Risicoparagraaf

In 2018 is met behulp van het INK model een uitgebreide risicoanalyse voor Patyna gemaakt. Hierbij is per risico een schatting gemaakt van de omvang van het financiële risico en zijn de risico's gewogen. Belangrijkste conclusie uit deze analyse is dat het weerstandsvermogen van Patyna ruim voldoende is om de risico's te dekken. Als belangrijkste risico op basis van de weging kans x financieel x imago is de implementatie van de nieuwe bedrijfsfilosofie gedeut. Patyna heeft in 2017 haar risicobereidheid besproken. Hoewel de risicocapaciteit ultimo 2019 voldoende is om financiële tegenslagen op te kunnen vangen betekent dit niet dat er 'overall' sprake kan zijn van een hoge risicotolerantie. Daar waar ondernemerszin en innovatie worden gestimuleerd mag en moet de risicotolerantie hoger zijn dan bij bijvoorbeeld de veiligheid van onze cliënten en de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan.

In 2019 is besloten om begin 2020 tijdens een gezamenlijke bijeenkomst van MT en RvT een organisatiebreed gedragen risicoanalyse uit te werken. Hierbij worden niet alleen de risico's in kaart gebracht maar zullen ook de beheersingsmaatregelen worden benoemd. De risicobereidheid van Patyna is ook al eerder besproken.

De belangrijkste risico's en de getroffen maatregelen ter beheersing van deze risico's zijn de volgende:

- Stijging van de bouwkosten
De bouwkosten zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Dit kan de haalbaarheid van de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan in gevaar brengen. Het risico bestaat dat de indexatie van de normatieve huisvestingscomponent de stijging van de bouwkosten maar ten dele compenseert. Dit zou al bij aanvang van de realisatie van de bouwplannen kunnen leiden tot afwaarderingen. Patyna blijft per project sturen op een sluitende businesscase.
- Implementatie nieuwe besturingsfilosofie
De implementatie naar een nieuwe bedrijfsfilosofie is een activiteit die het risico met zich meebrengt dat Patyna te veel intern gericht wordt en hierdoor te weinig aandacht heeft voor externe ontwikkelingen. Daarnaast bestaat het risico dat de medewerkers onvoldoende worden meegenomen in de transformatie waardoor het nieuwe bedrijfsmodel onvoldoende in het DNA van Patyna wordt opgenomen. Ten aanzien van de betrokkenheid van de medewerkers zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd en hebben teams via de proeftuinen ervaring opgedaan om te ontdekken hoe Patyna dichterbij 'de bedoeling' komt als het werk meer rondom de cliënt wordt georganiseerd.

- De toenemende zorgzwaarte in de intramurale en extramurale zorg
Patyna anticipeert hierop door fors te investeren in scholing en aanstelling hogere deskundigheidsniveaus (verzorgenden IG en verpleegkundigen niveau 4 en 5) en samenwerking met opleidingsinstituten. De verwachting is dat het de komende jaren moeilijker zal worden voldoende gekwalificeerde verzorgenden en verpleegkundigen aan te trekken. Zie hiervoor ook bij 'invulling kwaliteitsgelden'. Patyna heeft daarom de samenwerking met het beroepsonderwijs verder geïntensiveerd in 2019.
- Invulling kwaliteitsgelden
Voor de implementatie van het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg is de komende jaren veel geld beschikbaar. Zorgkantoor Friesland heeft de plannen van Patyna voor invulling van deze middelen in 2019 en 2020 goedgekeurd en toegekend. De krappe arbeidsmarkt en de toenemende onderlinge concurrentie tussen zorgaanbieders draagt het risico in zich dat volledige realisatie van de plannen niet gehaald wordt. Eind 2019 werd duidelijk dat de realisatie van de plannen in 2019 in het kader van de Kwaliteitsgelden hoger was dan het toegekende budget. De risico's ten aanzien van de benutting van de Kwaliteitsgeld zijn vele: zijn er voldoende arbeidskrachten te vinden om de gelden te kunnen besteden, wordt het eindperspectief net als in 2019 nog verder naar beneden bijgesteld en ontvangt Patyna de overschrijding van 2019 alsnog via de landelijke herschikking? Doorrekening van- en bespreking met de Wlz-managers van verschillende scenario's van vergoeding van de Kwaliteitsgelden heeft begin 2020 plaatsgevonden.
- Uitvoering Strategisch Huisvestingsplan
In veel gevallen is sprake van huur, in sommige gevallen van eigendom. In 2019 is een hernieuwd Strategisch Huisvestingsplan opgesteld, dat richting geeft aan de geplande verbouw- en nieuwbouwtrajecten en prioritering. In vervolg op dit SHP is het portfeuilleplan ontwikkeld waarin op tactisch niveau een prioritering is aangebracht in de uit te voeren huisvestingsplannen. Uitvoering van het SHP zal een flink beslag zal leggen op het exploitatieresultaat. Gezien de onevenwichtigheid tussen het resultaat op de zorgexploitatie en het resultaat op de huisvestingsexploitatie is realisatie van de huisvestingsplannen afhankelijk van de mate waarin het resultaat op de zorgexploitatie verbetert. Het risico is dat bij onvoldoende verbetering van het resultaat op de zorgexploitatie de realisatie van de huisvestingsplannen zal stagneren en verder zal verouderen. Acties ter verbetering van het resultaat van de zorgexploitatie zijn ingezet.
- Druk op productieplafonds en budgetten
Dit probleem blijft zich voordoen over de hele breedte bij de verschillende financieringswijzen. Er wordt door financiers fors gestuurd op doelmatigheid. De aangescherpte indicatiecriteria voor zorg met verblijf (Wlz) zorgen voor een fors hogere druk op de thuiszorg. Er zijn beheersmaatregelen getroffen om het risico te beheersen (maandelijkse overzichten) en vroegtijdig bij zorgverzekeraars en zorgkantoor aan de bel te trekken. Net als in 2018 heeft dit ook in 2019 geleid tot veel aanpassingen van de oorspronkelijk toegewezen plafonds. In één geval is sprake van een overschrijding van het productieplafond van ± €340.000, waarvan de verwachting is dat dit via een landelijke herverdeling alsnog ontvangen zal worden.
- Te lage tarieven
De tarieven houden geen gelijke tred met toenemende zorgzwaarte (inzet hoger gekwalificeerd en daardoor duurder personeel) en toenemende kosten (denk b.v. aan het cao-effect op de loonkosten). In de wijkverpleging dekt het gemiddelde tarief de kosten niet langer. Hierop heeft Patyna zelf nauwelijks grip, maar dit maakt het wel nodig "scherp aan de wind" te blijven zeilen. De in 2017 in de Wmo uitgevaardigde Algemene maatregel van Bestuur Hulp bij Huishouden heeft in 2019 geleid tot stappen richting een kostendekkend tarief. Patyna is van oordeel dat er nog een aantal stappen nodig zijn om in de toekomst tot echt kostendekkende tarieven te komen. Inmiddels is duidelijk dat één gemeente besloten heeft om voor 2020 de Wmo tarieven niet te indexeren. Door een boekhoudkundige samenvoeging van de Wmo-activiteiten met ingang van 2020 wordt beter inzicht gekregen in de resultaten van de Wmo-activiteiten.
- Ontwikkeling van de automatiseringskosten
De ontwikkeling van de automatiseringskosten geeft reden tot zorg. Het ICT beleidsplan geeft richting aan de investeringen die Patyna doet in automatisering. ICT kan bijdragen aan efficiency en vereenvoudiging van de administratieve last van onze medewerkers, voortkomend uit de vele registratie voorwaarden vanuit de verschillende financieringsbronnen (Wlz, ZVW, Wmo, enz.). Door de verdergaande digitalisering van onze processen, de stijgende vraag bij medewerkers naar digitale registratiemiddelen en de invoering van de nieuwe ECD's is het risico van een ongecontroleerde stijging van de automatiseringskosten is niet ondenkbaar. In de

eerste helft van 2020 zal daarom een eindperspectief van de automatiseringskosten geschetst worden. De verdergaande digitalisering zal naar verwachting niet direct leiden tot een verlaging van de loonkosten. In 2020 zal een eindperspectief van de ontwikkeling van de automatiseringskosten geschetst worden.

- Covid-19 pandemie

De uitbraak van de Covid-19 pandemie zal financiële impact hebben op Patyna. Zorgverzekeraars Nederland verklaart in haar brief van 23-3-2020 (B-20-5241) dat de zorgkantoren de zorgaanbieders maximaal comfort willen geven met betrekking tot de financiële gevolgen van de coronacrisis. Uitgangspunt is dat 'een negatief effect van de coronacrisis op de financiële positie van een zorgaanbieder wordt geneutraliseerd'. De oplossingen worden gevonden in 1. de financiering van extra kosten, 2. compensatie van omzetsderving, 3. het op peil houden van de liquiditeit en 4. een tijdelijke versoepeling van de verantwoording.

Ook van de gemeenten waarin Patyna in het kader van de Wmo ondersteuning verleent zijn brieven ontvangen met versoepelende maatregelen.

De te verwachten financiële schade lijkt voor Patyna beheersbaar te zijn. Een groter risico vormt de gezondheid van onze cliënten en medewerkers, waarbij het op dit moment niet in te schatten is hoe groot die zal zijn, of en hoe deze schade wordt vergoed en wat de effecten op de langere termijn zijn ten aanzien van de inzetbaarheid van onze medewerkers.

4.5 Kwaliteitsbeleid

In het kwaliteitsbeleid zijn behoud van waardigheid, eigen regie van de cliënt, focus op kwaliteit van leven, persoonsgerichte zorg en samenwerken met de mantelzorg/familie kenmerken voor de benadering van Patyna. De kwaliteit van zorg van Patyna is geborgd in het kwaliteitssysteem en de plan-do-check-act-cirkel. De scans van Waardigheid & Trots ten aanzien van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg dragen bij aan het verbeteren van de zorg. Eind 2019 is door DNV een audit uitgevoerd en heeft Patyna het HKZ certificaat verlengd gekregen.

4.6 Overig

Nadat in het kader van de AVG in het jaar gewerkt is aan de bewustwording van de AVG voor medewerkers en bewoners, is in het jaar 2019 beleidsmatig doorgewerkt aan het toepassen van de Privacy vereisten in het dagelijks werk van de medewerkers.

Daarnaast is op de website van Patyna het Privacy-statement aangepast en zijn er downloadbare formulieren geplaatst voor de uitoefening van de privacy-rechten voor bewoners en medewerkers. Voorts is gestart met het certificeringstraject NEN7510 en het toetsen van alle contracten met derden op de noodzaak tot het sluiten van aanvullende verwerkingsovereenkomsten.

4.7 Toekomstparagraaf

Door zowel demografische als maatschappelijke veranderingen staat Patyna voor de uitdaging om richting bepalende keuzes te gaan maken. Ontwikkelingen die zich nu al voor doen, maar ook de ontwikkelingen die zich in de aankomende decennia gaan doorzetten. Niet alleen landelijke ontwikkelingen (waaronder een vastlopend zorgsysteem, de verwachte tweedeling in de maatschappij, de onduidelijkheid ten aanzien van het 'scheiden van wonen en zorg') zijn bepalend voor onze keuzes, maar ook regionale ontwikkelingen (waaronder de regiovisie van de gezamenlijke VVT instellingen in Fryslân, de samenwerking met het naast gelegen ziekenhuis en de samenwerking met de huisartsen) spelen een belangrijke rol. Uiteindelijk is het van belang dat de te maken keuzes een logisch vervolg zijn op de ontwikkeling van onze organisatie. De keuzes zijn geformuleerd in het Meerjaren perspectief Patyna 2021 - 2026. In de eerste helft van 2020 wordt dit document besproken met het management team, Raad van Toezicht, Ondernemingsraad, Centrale cliëntenraad en de verpleegkundige Adviesraad waarna het stuk wordt voorgelegd aan Ondernemingsraad, Centrale cliëntenraad en Raad van Toezicht.

Ten aanzien van het organisatie- en cultuurveranderingstraject Patyna Onderwijs worden voor de zomer 2020 de ervaringen van de proeftuinen opgehaald. De ervaringen van de teams in de proeftuin en het netwerk daarom

heen worden gebruikt voor verdere organisatieontwikkeling binnen Patyna. Het verkennen en anders vormgeven vergt moed en lef om het ook anders te kunnen en willen doen.

Het eindresultaat van het cultuurveranderingstraject moet zijn dat er trotse deskundige teams staan. Teams die zelfstandig zorg dragen voor goede zorg (binnen de kaders) en een zinvolle dagbesteding, in verbinding met familie, het netwerk en de mienskip, waardoor we 'mei elkoar' onze missie waarmaken voor onze bewoners.

Op het moment van schrijven van dit verslag staat Patyna en met haar heel Nederland voor één van de grootste uitdagingen die zich de afgelopen decennia in de gezondheidszorg heeft gemanifesteerd. De wereldwijde uitbraak van het Coronavirus zal ingrijpende gevolgen krijgen. De effecten die de door de regering afgekondigde beperkende maatregelen voor Patyna met zich mee brengen zijn menselijkerwijs zeer ingrijpend. Zowel voor onze cliënten als voor onze medewerkers. Er zal de komende tijd een enorm beroep worden gedaan op al onze medewerkers om de zorg aan onze cliënten te kunnen leveren. Over het tijdsbestek waarin dit gaat plaatsvinden is nog geen goede inschatting te maken. Verwacht wordt dat pas eind 2020 de situatie weer enigszins 'genormaliseerd' is.

Financieel gezien zal de uitbraak van het Coronavirus ook haar effecten hebben. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag bestaat nog weinig zekerheid over de compensatie van de omzetsderving en de extra gemaakte kosten. Een eerste impactanalyse wijst uit dat Patyna schade gaat ondervinden die er mede toe gaat leiden dat 2020 naar verwachting met een negatief resultaat gaat eindigen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een eventuele tweede golf aan besmettingen, die volgens de huidige inzichten steeds waarschijnlijker wordt. In dit laatste geval zal de financiële schade niet beperkt blijven tot 2020. Naast de grote (korte termijn) aandacht voor de ontwikkeling van de pandemie heeft Patyna aandacht voor de sturing op de middellange- en lange termijn en de wijze waarop het pad naar het 'nieuwe normaal' gelopen gaat worden.

Gezien de financiële ratio's (liquiditeit en solvabiliteit) van Patyna is er geen reden te twifelen aan de continuïteit van Patyna op de lange termijn.

5. Bedrijfsvoering en financieel beleid

5.1 Resultaten 2019

De totale bedrijfsopbrengsten van Patyna stegen in 2019 met € 8,3 mln. naar € 125,7 mln. Deze stijging is geheel te herleiden naar een hogere omzet van de zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning ad € 10,5 mln. De omzet van subsidies (€ -0,1 mln.) en de overige bedrijfsopbrengsten (€ -2,1 mln.) daalden ten opzichte van 2018.

Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

Het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg steeg in 2019 met € 10 mln.. Voor € 6,0 mln. betreft dit een toename van de intramurale productie, 7,2% ten opzichte van 2018. Deze toename is voor 2,05% terug te leiden tot een stijging van het aantal intramurale verblijfsdagen, voor 3,2% aan de indexering van de tarieven en voor 1,95% aan de wijziging van de samenstelling van de zzp-mix. Daarnaast steeg het wettelijk budget met € 4,0 mln. als gevolg van de besteding in het kader van de Kwaliteitsgelden en met € 0,5 mln. door het project Op Stap in het kader van de Transitie-middelen. In de verantwoording van het wettelijk budget is geen rekening gehouden met de overschrijding ad € 0,3 mln.. De verwachting is dat deze overschrijding, conform de overschrijding in 2018, via de landelijke herschikking alsnog door Patyna in 2020 ontvangen wordt.

De omzet zorgverzekeringswet daalde in 2019 met € 1,2 mln. als gevolg van de bereikte doelmatigheid in met name de Geriatrische Revalidatie Zorg en in mindere mate de wijkverpleging.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige opbrengsten daalden in 2019 met € 2,1 mln. ten opzichte van 2018. In 2018 werd € 0,6 mln. aan boekwinsten onder de overige bedrijfsopbrengsten verantwoord. De opbrengst van maaltijden daalde met € 0,2 mln. net als de servicekosten. De opbrengsten verhuur daalde met € 0,3 mln. als gevolg van de verkoop van de aanleunwoningen Bonifatiushuis.

Personeelskosten

De personeelskosten stegen in 2019 met € 10,6 mln. ten opzichte van 2018. De stijging is volledig veroorzaakt door een stijging van de loonkosten, inclusief premies en belastingen. De andere personeelskosten stegen met € 0,5 mln., terwijl de inzet van personeel niet in loondienst daalde met € 0,2 mln..

Gemiddeld werd in 2019 148 fte meer ingezet dan in 2018, vrijwel geheel in het kader van de Kwaliteitsgelden. Daarnaast had de vanaf 1-10-2018 geldende cao-aanpassing van de salarisschalen een effect van 3% en werd bij de nieuwe cao 2019-2021 alsnog een verhoging van de eindejaaruitkering van 0,9% afgesproken en in 2019 uitbetaald.

De stijging van de andere personeelskosten is voor € 0,1 mln. te verklaren door meer opleidingskosten, voor € 0,1 mln. door een nabetaling als gevolg van een rechterlijke uitspraak en voor het overige door een stijging van de wervingskosten en de overige personeelskosten.

Waardering Vastgoed

In 2019 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding hebben gegeven om opnieuw naar de waardering van de materiele vaste activa te kijken: het resultaat op de zorgexploitatie is in 2019 over de gehele linie afgenomen door de hogere inzet in het kader van de invulling van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg en doordat de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan in 2019 enige vertraging heeft opgelopen. Daarom heeft Stichting Patyna een zogenaamde impairmenttoets uitgevoerd ten aanzien van de waardering van de materiele vaste activa van de stichting. Het bestuur heeft hierbij de realiseerbare waarde van de materiele vaste activa opnieuw berekend. De realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde en de indirecte opbrengstwaarde. Stichting Patyna heeft de indirecte opbrengstwaarde bepaald door middel van bedrijfswaardeberekeningen bestaande uit de contante waarde van de verwachte toekomstige operationele kasstromen.

De bij de bedrijfswaardeberekeningen gehanteerde uitgangspunten in 2018 zijn in 2019 op een aantal onderdelen herijkt.

In totaal is er ten aanzien van 2019 sprake van nieuwe bijzondere waardeverminderingen van € 0,2 mln.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten stegen in 2019 ten opzichte van 2018 met € 2,4 mln.

De algemene kosten stegen met € 1,8 mln. waarvan € 1,7 mln. te verklaren is uit een stijging van de kosten van automatisering (waaronder dataverkeer en licentiekosten). De kosten van onderhoud en energie stegen met € 0,3 mln. voornamelijk door een verhoging van de onderhoudskosten. De energiekosten bleven vrijwel gelijk. Verder was het saldo van de dotaties en vrijval van de voorzieningen € 0,1 mln. hoger dan in 2018.

5.2 Verwachting resultaten 2020

Het resultaat over 2019 bedraagt € 3,5 mln. negatief en is deels veroorzaakt door een aantal éénmalige lasten, waaronder de grondsanering bij de locatie de Finke, overschrijding van het Wlz-budget, de ophoging van de eindejaarsuitkering en de overschrijding van het Kwaliteitsbudget 2019. Ook voor 2020 wordt op basis van de forecast bij ongewijzigd beleid een tekort op de reguliere bedrijfsvoering verwacht. Inmiddels zijn corrigerende acties ingezet om dit verwachte negatieve resultaat om te buigen naar het gewenste rendement. Naar verwachting zal een aantal genomen maatregelen vertraging oplopen als gevolg van de corona-crisis. Het resultaat over 2020 zal naar verwachting verbeteren, maar nog niet positief zijn.

5.3 Kengetallen

De balanssolvabiliteit (eigen vermogen in verhouding tot het balanstotaal) bedraagt ultimo 2019 28,8 % tegen 30,4% in 2018. De daling wordt veroorzaakt door de daling van het eigen vermogen en licht gecorrigeerd door een verlaging van het balanstotaal. De budgetratio (eigen vermogen in verhouding tot de som der bedrijfsopbrengsten) bedraagt over 2019 32,1% tegen 37,4% in 2018. Deze daling is deels veroorzaakt door een daling van het eigen vermogen, maar vooral door een forse stijging van de bedrijfsopbrengsten.

De liquiditeit van Patyna (Current ratio = vlottende activa in verhouding tot de vlottende passiva) daalde van 2,2 eind 2018 naar 1,9 eind 2019. De vlottende activa stegen in 2019 ten opzichte van 2018. De daling is geheel te wijten aan een toename van de kortlopende schulden met € 4,9 mln. Deze toename is in het bijzonder veroorzaakt door een hogere verplichting ten aanzien van vakantiegeld en verlofreservering ad € 1,2 mln., een geplande, vervroegde, aflossing van € 2,5 mln. en een toename van de post crediteuren met € 0,4 mln.

5.4 Financiële instrumenten

In 2017 is het treasurystatuut vastgesteld. De financiële instrumenten waar Patyna gebruik van maakt zijn de handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Patyna gebruikt geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De risico's die Patyna op de door haar gebruikte financiële instrumenten loopt, zijn de risico's van oninbaarheid en de renteschommelingen ten aanzien van de tegoeden en leningen. Deze risico's zijn bekend en worden regelmatig gemonitord.

5.1 JAARREKENING

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	1 81.978	102.185
Materiële vaste activa	2 95.081.658	101.017.700
Financiële vaste activa	3 268.813	230.730
Totaal vaste activa	<u>95.432.448</u>	<u>101.350.615</u>
Vlottende activa		
Voorraden	4 0	111.020
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6 2.698.571	1.411.840
Debiteuren en overige vorderingen	7 5.089.269	5.667.295
Liquide middelen	9 37.368.439	35.684.019
Totaal vlottende activa	<u>45.156.279</u>	<u>42.874.175</u>
Totaal activa	<u><u>140.588.727</u></u>	<u><u>144.224.789</u></u>
	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
PASSIVA		
Eigen vermogen	10	
Kapitaal	205.610	205.610
Bestemmingsreserves	0	0
Bestemmingsfondsen	40.224.690	43.759.891
Algemene en overige reserves	0	0
Totaal eigen vermogen	<u>40.430.300</u>	<u>43.965.501</u>
Voorzieningen	11	8.690.554
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	66.703.149
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5 616.744	236.569
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	6 0	0
Overige kortlopende schulden	13 24.147.981	19.228.924
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	<u>24.764.724</u>	<u>19.465.494</u>
Totaal passiva	<u><u>140.588.727</u></u>	<u><u>144.224.789</u></u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2019

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	16	120.489.301	110.006.907
Subsidies	17	1.197.863	1.259.872
Overige bedrijfsopbrengsten	18	4.043.484	6.157.820
Som van de bedrijfsopbrengsten		<u>125.730.648</u>	<u>117.424.599</u>
BEDRIJFSLASTEN			
Personeelskosten	19	94.660.886	84.014.408
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	8.942.322	8.930.602
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	166.594	322.158
Overige bedrijfskosten	23	23.177.471	20.737.347
Som van de bedrijfslasten		<u>126.947.273</u>	<u>114.004.516</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		-1.216.625	3.420.084
Financiële baten en lasten	24	-2.318.576	-2.361.079
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-3.535.201</u></u>	<u><u>1.059.005</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	-3.535.201	1.059.005
	<u><u>-3.535.201</u></u>	<u><u>1.059.005</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

	Ref.	2019		2018	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			-1.216.625		3.420.084
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	20, 21	9.127.494		9.285.291	
- mutaties voorzieningen	11	984.152		690.519	
- boekresultaten afstoten vaste activa	18	0		-607.911	
- Integratie Stichting Welzijn Ouderen Franekeradeel		0		107.801	
			10.111.645		9.475.700
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	4	111.020		927	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	380.174		210.017	
- debiteuren en overige vorderingen	7	578.026		-261.388	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	-1.286.731		2.432.867	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	13	2.280.098		844.421	
			2.062.587		3.226.844
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			10.957.608		16.122.628
Ontvangen interest	24	12.504		38.737	
Betaalde interest	24	-2.331.080		-2.399.815	
Ontvangen dividenden	24	0		0	
			-2.318.576		-2.361.079
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			8.639.032		13.761.549
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	2	-3.348.495		-5.721.904	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	207.501		3.155.150	
Investeringen immateriële vaste activa	1	-30.250		0	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	0		0	
Uitgegeven leningen u/g	3	-139.817		-143.358	
Aflossing leningen u/g	3	101.735		149.900	
Investeringen in overige financiële vaste activa	3	0		0	
Desinvesteringen overige financiële vaste activa	3	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.209.326		-2.560.212
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	12	0		0	
Aflossing langlopende schulden	12	-3.745.285		-3.575.845	
Kortlopend bankkrediet	13	0		0	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-3.745.286		-3.575.845
Mutatie geldmiddelen			<u>1.684.419</u>		<u>7.625.492</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	9		35.684.019		28.058.527
Stand geldmiddelen per 31 december	9		37.368.439		35.684.019
Mutatie geldmiddelen			<u>1.684.419</u>		<u>7.625.492</u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

Toelichting:

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van 2018 zijn: de afname van het bedrijfsresultaat met ca. € 4 mln. en dat het financieringsoverschot bij de Wlz van € 2,4 mln. is omgeslagen in een financieringstekort van € 1,3 mln. (dit moet het Zorgkantoor dus nog in 2020 aan Patyna betalen).

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling Patyna is statutair (en feitelijk) gevestigd te Sneek, op het adres Harste 15, en is geregistreerd onder KvK-nummer 65042662.

De belangrijkste activiteiten zijn verzorging, verpleging, behandeling, begeleiding en revalidatie, al dan niet in combinatie met verblijf, van ouderen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2019.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging toefunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Ook de presentatie is ten opzichte van 2018 vrijwel ongewijzigd.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2018 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2019 mogelijk te maken.

Op de volgende onderdelen is een herrubricering doorgevoerd:

Herrubricering resultatenrekening

16. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

Een bedrag van € 10.672 is van het onderdeel 'Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg' naar het onderdeel 'Overige zorgprestaties'. Op deze wijze is er exacte aansluiting met de definitieve Nacalculatie Wlz 2018.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

Een bedrag van € 441.993 is van het onderdeel 'Overige opbrengsten' overgeheveld naar het onderdeel 'Overige dienstverlening'. Het betrof consulten van het Behandelteam die ten onrechte als vergoeding voor personeel waren verantwoord.

Herrubricering kasstroomoverzicht

13. kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)

Het kortlopende deel van de aflossingsverplichting van de langlopende leningen was in 2018 abusievelijk onder 13. verantwoord in plaats van onder de aflossing van de langlopende schulden (12.). De positieve kasstroom is verlaagd met € 74.474 van € 918.895 naar € 844.421.

12. Aflossing langlopende schulden

Zie de toelichting onder 13. De negatieve kasstroom is verlaagd met € 74.474 van € 3.650.319 naar € 3.575.845.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Inschattingen met betrekking tot de materiële vaste activa;
- Inschattingen met betrekking tot de voorziening groot onderhoud.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst- en verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Patyna.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afgeschreven op basis van een zo goed mogelijke inschatting. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Kosten van ontwikkeling : 33%.
- Bedrijfsgebouwen : 2,5, 3,3, 5, 6,66 en 10%.
- Machines en installaties : 5 en 10%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10, 12,5, 20, 25 en 33%.

De materiële vaste activa waarvan de instelling krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijn begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud:

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening.

Activering huur vastgoed

De Richtlijn RJ 292 verplicht tot het activeren van langlopende huurcontracten, pachtovereenkomsten en leaseovereenkomsten indien er sprake is van financial lease. De volgende criteria worden gehanteerd om te beoordelen of een huurcontract als financial lease kwalificeert:

- A. De leaseperiode omvat meer dan 75% van de economische levensduur.
- B. De contante waarde van de minimale leasebetalingen bedraagt 90% of meer van de waarde van het leaseobject bij aanvang van de leaseovereenkomst.
- C. Het leaseobject is specifiek voor de gebruiker.
- D. Het leaseobject wordt eigendom na einde leaseperiode.
- E. De huurder heeft recht op koop na het einde van de leaseperiode.
- F. De huurder moet bij tussentijds beëindigen het verlies voor de verhuurder compenseren.
- G. De huurder heeft het recht tegen een lagere prijs dan marktconform het object na afloop van de leaseperiode te huren.

Op basis van de toetsing van de huurcontracten op voormelde criteria voldoen de contracten van de volgende locaties aan de toepassing van richtlijn RJ292:

Avondrust, Aylvastate, It Menniste Skil, Nij Mariënacker, Teatskehûs, Noorderhoek, Talma State, Botniahuis, Frittemahof, Martenahiem, Huylckenstein en Nij Dekama.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Toelichting bijzondere waardevermindering

In 2019 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding hebben gegeven om opnieuw naar de waardering van de materiële vaste activa te kijken. Dit betreffen naast enkele ontwikkelingen uit 2018 ook enkele nieuwe ontwikkelingen in 2019. De volgende ontwikkelingen uit 2018 zijn nog steeds van toepassing: waaronder de concentratie van de GRZ, aanwezigheid gedeeld sanitair bij een locatie en mogelijk (gedeeltelijke) verkoop van het vastgoed in Oentsjerk. De nieuwe ontwikkelingen zien toe op: vertraging in de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan waardoor de exploitatietermijn van een aantal locaties verlengd zal moeten worden, de negatieve resultaatontwikkelingen met betrekking tot de zorgexploitatie 2019 ondanks hogere bezettingspercentages en de beschikbaarheid van Kwaliteitsgelden.

Daarom heeft Stichting Patyna een zogenaamde impairmenttoets uitgevoerd ten aanzien van de waardering van de materiële vaste activa van de stichting. Het bestuur heeft hierbij de realiseerbare waarde van de materiële vaste activa opnieuw berekend. De realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde en de indirecte opbrengstwaarde. Stichting Patyna heeft de indirecte opbrengstwaarde bepaald door middel van bedrijfswaardeberekeningen bestaande uit de contante waarde van de verwachte toekomstige operationele kasstromen.

De belangrijkste uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de bedrijfswaardeberekeningen zijn:

- Iedere locatie is een kasstroom genererende eenheid.
- De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4,5%.
- De looptijden van de berekeningen zijn gebaseerd op de resterende economische levensduur van eigendomspanden respectievelijk de resterende termijnen van huurcontracten voor huurlocaties. Bij huurlocaties waarbij de looptijd van de huurcontracten langer dan 20 jaar is, is als gevolg van het voor rekening van de huurder komende kosten van wijzigingen en functionele aanpassingen rekening gehouden met een investering van 25% van de oorspronkelijke geïndexeerde boekwaarde.
- De NHC opbrengsten zijn bepaald op basis van de realisatie 2019.
- De instandhoudingsinvesteringen voor eigendomslocaties zijn gelijkgesteld aan het niveau van de instandhoudingsvergoeding per jaar; voor huurlocaties is deze gelijkgesteld aan 40% van de instandhoudingsvergoeding; voor investeringen in inventarissen wordt uitgegaan van 80% van het huidige afschrijvingsniveau.
- Bij locaties waar de kasstroom van de zorg negatief is, is het uitgangspunt dat deze negatieve kasstroom in vier jaar wordt teruggebracht naar nul.
- De kasstromen per jaar zijn bepaald op basis van de realisatie 2019 met een jaarlijkse indexatie van 1,5% gedurende de looptijd van de berekeningen.
- De restwaarde van de panden in eigendom is gesteld op de (geïndexeerde) grondwaarde.

Uit de bedrijfswaardeberekeningen blijkt dat ultimo 2019 sprake is van een bijzondere waardevermindering ad € 166.594. De bijzondere waardevermindering is ten laste gebracht van het resultaat 2019.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs. Voorraden die incurant zijn, worden ten laste van het resultaat verwerkt in de jaarrekening.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De instelling maakt geen gebruik van (in contracten besloten) afgeleide financiële instrumenten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna omschreven wijze gewaardeerd.

Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde van de DBC / DBC-zorgproducten op balansdatum. De waarde van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen alsmede het aantal verblijfsdagen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake is van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid die naar ouderdom wordt vastgesteld.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante of nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als dotatie aan de voorziening. De gehanteerde disconteringsvoet is tenzij anders vermeld 1,0%.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Personele voorzieningen worden, indien het effect van de tijds waarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele marktrente weer. Hierin zijn de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden niet betrokken.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen van personeel. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1,0% (2018: 2,0%).

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2019 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening groot onderhoud

Voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties, e.d., gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

Voorziening verlieslatende contracten

In het verleden is door een derde (woningcorporaties) geïnvesteerd in de zorginfrastructuur van een drietal locaties en is de vergoeding van de kosten aan deze derde middels een huurcontract geregeld. Voor de kosten van deze huur werd tot en met 2017 een subsidie ontvangen in het kader van de regeling Zorginfrastructuur. De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige huurverplichtingen. De gehanteerde disconteringsvoet is indientiek aan die bij de bedrijfswaardeberekening van het vastgoed en bedraagt 4,5%.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten. Voorwaarde hiervoor is dat het resultaat betrouwbaar kan worden ingeschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a.) het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald, b.) waarschijnlijke economische voordelen, c.) de mate waarin de dienstverlening die op de balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en d.) gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt, kunnen betrouwbaar worden bepaald. Als niet kan worden voldaan aan de voornoemde voorwaarden dan worden de opbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening. Bij de berekening van het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten is geen rekening gehouden met de na-indexering. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen

Stichting Patyna heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Patyna.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Patyna betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De gemiddelde beleidsdekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden bedroeg in februari 2020 95,3%. PFZW is volgens de spelregels pas financieel gezond bij een dekkingsgraad van ruim 124%. Vanaf dat moment kan PFZW de pensioenen volledig laten meegroeien met de stijgende prijzen (indexeren). Vanaf een gemiddelde dekkingsgraad van 110% over de laatste twaalf maanden mag PFZW de pensioenen gedeeltelijk laten groeien.

Patyna heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Patyna heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Patyna zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door Patyna gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van Patyna voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

5.1.4.4 Segmentering

Omdat de activiteiten ten aanzien van de diverse financieringsstromen op locaties dusdanig in- en met elkaar zijn verweven, kan er geen goed onderbouwde segmentering worden opgesteld. Patyna past om die reden geen segmentering toe in de jaarrekening.

5.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en schulden aan kredietinstellingen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financial leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

5.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten oprichting en uitgifte van aandelen	0	0
Kosten van ontwikkeling	0	0
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	81.978	102.185
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	0	0
Vooruitbetalingen op immateriële activa	0	0
Totaal immateriële vaste activa	81.978	102.185
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2019	2018
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	102.185	136.246
Bij: investeringen	30.250	0
Af: afschrijvingen	50.457	34.061
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	81.978	102.185

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6

2. Materiële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	84.453.511	90.041.805
Machines en installaties	2.235.750	2.251.574
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.605.565	6.462.130
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	2.786.832	2.262.191
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	95.081.658	101.017.700
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	101.017.700	107.094.268
Bij: investeringen	3.348.495	5.721.904
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	8.910.443	8.896.542
Af: bijzondere waardeverminderingen	166.593	581.209
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	259.051
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	32.533
Af: desinvesteringen	207.501	2.547.239
Boekwaarde per 31 december	95.081.658	101.017.700

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van €46.360.717 aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft (financial lease huur gebouwen).

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.9.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

De materiële vaste activa dienen voor een deel als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen, waarvan een deel als garantie voor leningen die zijn geborgd via het Waarborgfonds voor de Zorg (WFZ). Patyna heeft zich verbonden niet zonder voorafgaande toestemming van het WFZ onroerende goederen die zijn gefinancierd met geborgde leningen te vervreemden of met een ander zakelijk recht te bezwaren. Tevens heeft Patyna zich verbonden om op eerste verzoek van het WFZ een recht van hypotheek aan het WFZ te verstrekken op onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die geheel of gedeeltelijk door het WFZ is geborgd.

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Overige vorderingen	268.813	230.730
Totaal financiële vaste activa	<u>268.813</u>	<u>230.730</u>

Het verloop van de financiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	230.730	237.272
Verstreckte leningen / verkregen effecten	139.817	143.358
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-101.735	-149.900
(Terugname) waardeverminderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>268.813</u>	<u>230.730</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8. Het grootste deel heeft betrekking op verstreckte leningen voor zonnepanelen aan personeelsleden van Patyna in het kader van het Meerkeuzesysteem Arbeidsvoorwaarden (MKSA).

Van de vorderingen op de financiële activa heeft een totaalbedrag van € 89.185 een looptijd korter dan 1 jaar.

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Overige voorraden	0	111.020
Totaal voorraden	<u>0</u>	<u>111.020</u>

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Zie de toelichting onder de passiva.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot Wlz

	t/m 2016	2017	2018	2019	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	1.411.840		1.411.840
Financieringsverschil boekjaar				2.698.571	2.698.571
Correcties voorgaande jaren	0	0	148.823		148.823
Betalingen/ontvangsten	0	0	-1.560.663		-1.560.663
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	-1.411.840	2.698.571	1.286.731
Saldo per 31 december	0	0	0	2.698.571	2.698.571
Stadium van vaststelling (per erkenning):	c	c	c	a	

a = interne berekening

b = overeenstemming met zorgverzekeraars

c = definitieve vaststelling NZa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.698.571	1.411.840
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
	<u>2.698.571</u>	<u>1.411.840</u>
Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	93.037.446	83.025.279
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	90.338.875	81.613.439
Totaal financieringsverschil	<u>2.698.571</u>	<u>1.411.840</u>

Toelichting:

In 2019 was sprake van een overproductie bij de Wlz van €346.120; daarnaast was sprake van een overschrijding van het Kwaliteitsbudget van €453.470. Omdat onzeker is of beide bedragen alsnog in 2020 vergoed zullen worden, is de overproductie/overschrijding van €799.590 in mindering gebracht op het financieringstekort 2019.

7. Debiteuren en overige vorderingen

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Vorderingen op debiteuren	2.594.542	3.094.239
Vorderingen op debiteuren GRZ	867.175	1.076.605
Overige vorderingen	120.942	91.547
Nog te ontvangen bedragen	622.447	477.978
Diverse vooruitbetaalde bedragen	884.163	926.926
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>5.089.269</u>	<u>5.667.295</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt €0 (2018: €0).

Onder de 'Nog te ontvangen bedragen' is een bedrag van €329.285 opgenomen. Dit betreft een vordering op het UWV op grond van de compensatieregeling transitievergoedingen langdurig zieken. Deze vordering heeft een looptijd van korter dan een jaar en zal naar verwachting medio 2020 worden afgewikkeld.

Op de balans is een bedrag van €94.379 niet opgenomen onder de vorderingen. Dit betreft een voorwaardelijke vordering op het UWV voor compensatie in aanmerking komende transitievergoedingen bij langdurig zieken. Van deze vordering op medewerker niveau is het wel waarschijnlijk, maar dermate onzeker of aan de gestelde eisen van de nieuwe wet wordt voldaan dat de voorwaardelijkheid van deze vordering is toegelicht.

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bankrekeningen	37.348.466	35.615.725
Kassen	18.812	68.294
Kruisposten kas/bank	1.160	0
Totaal liquide middelen	<u>37.368.439</u>	<u>35.684.019</u>

Toelichting:

In verband met de nieuwbouw van locatie De Finke is een bankgarantie van € 140.000 afgegeven voor de gemeente Súdwest-Fryslân. Voor het overige zijn de liquide middelen volledig vrij beschikbaar.

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Kapitaal	205.610	205.610
Bestemmingsreserves	0	0
Bestemmingsfondsen	40.224.690	43.759.891
Algemene en overige reserves	0	0
Totaal eigen vermogen	<u>40.430.300</u>	<u>43.965.501</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2019</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	205.610	0	0	205.610
Totaal kapitaal	<u>205.610</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>205.610</u>

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	205.610	0	0	205.610
Totaal kapitaal	<u>205.610</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>205.610</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2019</u>
	€	€	€	€
N.v.t.	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
N.v.t.	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2019</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	43.759.891	-3.535.201	0	40.224.690
Totaal bestemmingsfondsen	<u>43.759.891</u>	<u>-3.535.201</u>	<u>0</u>	<u>40.224.690</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	0	1.059.005	42.700.886	43.759.891
Centraal RAK	33.694.390	0	-33.694.390	0
Decentraal RAK	8.898.694	0	-8.898.694	0
Totaal bestemmingsfondsen	<u>42.593.084</u>	<u>1.059.005</u>	<u>107.801</u>	<u>43.759.891</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€
N.v.t.	0	0	0	0
Totaal algemene en overige reserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
N.v.t.	0	0	0	0
Totaal algemene en overige reserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting eigen vermogen:

Op grond van de verslaggevingsregels is het zo dat:

- Resultaten van de zorgproductie bekostigd vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) kwalificeren als bestemmingsfonds (beperking bestedingsmogelijkheid vermogen is door derden aangebracht).
- Resultaten van de zorgproductie bekostigd uit Zorgverzekeringswet (Zvw), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en private zorg kwalificeren als reserve. Als bij de reserves een beperking in de besteding door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen 'bestemmingsreserve' genoemd (RJ 640.313).

Patyna heeft echter geen betrouwbare winst- en verliesrekening per financieringsstroom, bovendien ontbreekt betrouwbare informatie per financieringsstroom van voor de fusie. Hierdoor is het niet mogelijk een betrouwbare splitsing aan te brengen tussen de bestemmingsfondsen en de algemene reserve. Om die reden wordt - behalve het stichtingskapitaal - het volledig vermogen gepresenteerd onder de bestemmingsfondsen als Reserve aanvaardbare kosten.

PASSIVA**11. Voorzieningen**

	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€	€
Groot onderhoud	3.071.682	692.837	13.847	0	3.750.672
Langdurig zieken	70.794	275.125	70.794	0	275.125
Jubileumverplichtingen	1.539.511	331.627	146.536	0	1.724.602
Verlieslatende contracten	3.024.416	276.592	360.853	0	2.940.155
Totaal voorzieningen	<u>7.706.402</u>	<u>1.576.181</u>	<u>592.030</u>	<u>0</u>	<u>8.690.554</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2019
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.442.402
Langlopend deel van de voorzieningen (>= 1 jr. < 5 jr.)	2.464.823
Langlopend deel van de voorzieningen (>= 5 jr.)	4.783.328
Totaal voorzieningen	<u>8.690.554</u>

Toelichting per categorie voorziening:

De omvang van de voorziening 'Groot onderhoud' is met circa €0,7 mln. toegenomen. De voornaamste reden hiervan is dat de exploitatietermijn van de Ielānen en De Flecke in het Strategisch Huisvestingsplan is opgerekt. Als gevolg daarvan is onderhoud noodzakelijk.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Schulden aan banken	4.606.949	8.230.541
Financial Lease	62.096.200	64.856.852
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>66.703.149</u>	<u>73.087.392</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Stand per 1 januari	76.768.146	80.343.992
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	3.745.285	3.544.596
Af: correcties	0	31.250
Stand per 31 december	<u>73.022.861</u>	<u>76.768.146</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	6.319.712	3.680.754
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>66.703.149</u>	<u>73.087.392</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	6.319.712	3.680.754
Langlopend deel van de langlopende schulden (>= 1 jr. < 5 jr.)	14.484.747	15.467.697
Langlopend deel van de langlopende schulden (>= 5 jr.)	52.218.402	57.619.695
	<u>73.022.861</u>	<u>76.768.146</u>

Toelichting:

Voor de opgenomen leningen bij de BNG Bank en de Rabobank is een hypothecaire zekerheid verstrekt op bedrijfsgebouwen en -terreinen aan beide banken. Omdat het Waarborgfonds voor de Zorg en de gemeente De Fryske Marren garant staan voor de betreffende leningen, is aan hen eveneens een hypothecaire zekerheid verstrekt op bedrijfsgebouwen- en terreinen. Voor één lening (BNG 40.9758) is alleen sprake van een garantstelling door de gemeente Súdwest-Fryslân (zonder hypothecaire zekerheid). Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar bijlage 5.1.9.

De aflossingsverplichtingen voor het komende boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Patyna heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot vervroegde aflossing van een lening van de Rabobank per 1 februari 2020 in verband met de mogelijkheid van renteherziening. Schuldrestant bedroeg € 2.750.000 per 1 februari 2020. Het huidige rentepercentage bedroeg 3,64 %.

PASSIVA

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	298.256	763.431
Af: ontvangen voorschotten	915.000	1.000.000
Af: voorziening onderhanden werk	0	0
Totaal onderhanden werk	<u>-616.744</u>	<u>-236.569</u>

Toelichting:

Dit betreft volledig DBC's op grond van de geriatrische zorg in de Zorgverzekeringswet. Het voorschot van € 915.000 betreft de Friesland Zorgverzekeraar en wordt in mindering gebracht op het Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten. In 2018 was dit voorschot € 1.000.000.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Crediteuren	3.298.026	2.932.480
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	6.319.712	3.680.754
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.678.490	1.593.440
Schulden terzake pensioenen	453.279	308.251
Nog te betalen salarissen	7.241	20.156
Vakantiegeld	3.498.562	3.070.582
Vakantiedagen	5.610.054	4.820.686
Overige schulden:		
Reparatie boekwaarde	1.638.523	1.638.523
Diverse overige schulden	665.843	507.613
Nog te betalen kosten	978.251	656.440
Vooruitontvangen opbrengsten	0	0
Totaal overige kortlopende schulden	<u>24.147.981</u>	<u>19.228.924</u>

Toelichting:

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Bij de invoering van de Normatieve Huisvestings Component (NHC) per 1 januari 2012 heeft Patyna van de NZa een bedrag ontvangen ter compensatie van te 'dure' aanpassingen in de huren uit het verleden (reparatie boekwaarde). Op deze manier ontstond een gelijk speelveld en mochten de boekwaardes van deze dure aanpassingen versneld worden afgeschreven. Vijf locaties van toen nog zorggroep Tellens kwamen voor een aanpassing in aanmerking. Dit betrof de locaties Nij Dekema, Huylckenstein, Martenahiem, Nij Stapert (allen Woonzorg Nederland) en Avondrust (Elkien). Met Woonzorg Nederland is afgesproken dat de gelden van Nij Dekema en Martenahiem worden ingezet voor een huurverlaging bij Huylckenstein; dit is in juli 2017 doorgevoerd. Het totale resterende bedrag voor de reparatie boekwaarde ad € 1.638.523 zal de komende jaren in lijn met het doel waarvoor de middelen ontvangen zijn, aangewend worden in samenspraak met de betreffende woningcorporaties.

14. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn overwegend geconcentreerd bij Zorgkantoor Friesland en De Friesland Zorgverzekeraar. Het kredietrisico is zeer beperkt.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aan gegaan terzake van operational leasing en huur.

Leaseverplichtingen

Dit betreft print/kopieermachines, ICT-apparatuur, een tweetal voertuigen en wat huishoudelijke apparatuur. De geleasede activa strekken tot zekerheid van de leaseverplichting. De operational leasing wordt over de leaseperiode in de resultatenrekening verwerkt.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>31-dec-19</u>
De resterende looptijden kunnen als volgt worden gespecificeerd.	€
Niet langer dan 1 jaar	153.161
Tussen 1 en 5 jaar	838.409
Langer dan 5 jaar	0
	<u><u>991.570</u></u>

Huurverplichtingen

De gehuurde gebouwen strekken tot zekerheid van de huurverplichting. De huur wordt over de huurperiode in de resultatenrekening verwerkt.

	<u>31-dec-19</u>
De resterende looptijden kunnen als volgt worden gespecificeerd.	€
Niet langer dan 1 jaar	1.633.446
Tussen 1 en 5 jaar	6.246.511
Langer dan 5 jaar	2.768.288
	<u><u>10.648.246</u></u>

Dit betreft alle panden waarvan de huur niet als financial lease kwalificeert. Dit betreft de volgende panden: Heemstra State, Saxenoord, Nij Stapert, De Schutse, Waterman, Anna Paulowna en BoerenBlij.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument (MBI) kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen. De minister heeft voor verschillende subsectoren in de zorg een MBI ingesteld, waarvan de volgende omzetplafonds voor 2019 relevant zijn voor Stichting Patyna:

- Macrobeheersinstrument verpleging en verzorging 2019 - NR/REG-1909;

- Beschikking landelijk MBI-omzetplafond geriatrische revalidatiezorg en eerstelijnsverblijf 2019 - TB/REG-19610-01

De minister van VWS zou uiterlijk vóór 1 december van het opvolgende jaar moeten beslissen over inzet van het MBI, als sprake is van een macro-overschrijding. In de afgelopen jaren is gebleken dat deze periode van elf maanden te kort is om de werkelijke realisatie vast te stellen, met als gevolg dat de realisatie voor meerdere voorgaande jaren nog niet is vastgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 heeft Stichting Patyna nog geen inzicht in de realisatie van het MBI-omzetplafond over 2019 en de nog niet afgewikkelde voorgaande jaren. Hierdoor is nog onduidelijk of er daadwerkelijk sprake zal zijn van het inzetten van het macrobeheersinstrument. Stichting Patyna is daarom nu niet in staat een betrouwbare schatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	0	136.246	0	0	0	136.246
- cumulatieve afschrijvingen	0	34.061	0	0	0	34.061
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>0</u>	<u>102.185</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>102.185</u>
Mutaties in het boekjaar						
- In gebruik genomen imm. vaste activa	0	0	0	0	0	0
- investeringen	0	30.250	0	0	0	30.250
- afschrijvingen	0	50.457	0	0	0	50.457
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-20.207</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-20.207</u>
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	0	166.496	0	0	0	166.496
- cumulatieve afschrijvingen	0	84.518	0	0	0	84.518
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>81.978</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>81.978</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>		33%				

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	161.839.584	6.065.309	16.505.235	2.262.191	0	186.672.319
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	71.797.779	3.813.735	10.043.105	0	0	85.654.619
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>90.041.805</u>	<u>2.251.574</u>	<u>6.462.130</u>	<u>2.262.191</u>	<u>0</u>	<u>101.017.700</u>
Mutaties in het boekjaar						
- In bedrijf genomen bedrijfsactiva	425.111	4.005	0	-429.116	0	0
- investeringen	997.127	206.807	1.190.804	953.757	0	3.348.495
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	6.739.601	222.357	1.948.485	0	0	8.910.443
- bijzondere waardeverminderingen	63.430	4.279	98.884	0	0	166.593
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	475.000	0	80.509	0	0	555.509
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	267.499	0	80.509	0	0	348.008
per saldo	<u>207.501</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>207.501</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-5.588.294</u>	<u>-15.824</u>	<u>-856.565</u>	<u>524.641</u>	<u>0</u>	<u>-5.936.042</u>
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	162.786.822	6.276.121	17.615.530	2.786.832	0	189.465.305
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	78.333.311	4.040.371	12.009.965	0	0	94.383.647
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>84.453.511</u>	<u>2.235.750</u>	<u>5.605.565</u>	<u>2.786.832</u>	<u>0</u>	<u>95.081.658</u>
	10% / 6,66% / 2,5% / 3,3% / 5%	5% / 10%	10% / 12,5% / 20% / 25% / 33%	0,0%	0,0%	

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019	0	0	0	0	0	0	230.730	230.730
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0
Acquisities van deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe/vervallen consolidaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	139.817	139.817
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	-101.735	-101.735
(Terugname) waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>268.813</u>	<u>268.813</u>

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2019

Omschrijving	Jaar van afsluiten	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2018	Aflossing in 2019	Restschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Aflossingswijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheden
Lening BNG 40.97585 - langlopend deel	1983	130.463	40	Annuitair	9,000%	47.173	7.882	39.291	0	4	Annuitair	8.592	Gemeente Súdwest Fryslân
Lening BNG 40.98326.01 - langlopend deel	2013	3.500.000	10	Onderhands	2,950%	1.750.000	350.000	1.400.000	0	4	Lineair	350.000	WFZ garantie
Lening BNG 40.96973.01 - langlopend deel	2013	1.750.000	10	Onderhands	2,650%	875.000	175.000	700.000	0	4	Lineair	175.000	WFZ garantie
Lening BNG 40.101207.01 - langlopend deel	2006	2.500.000	20	Onderhands	1,000%	906.250	125.000	781.250	156.250	7	Lineair	125.000	WFZ garantie
Lening Rabobank O3645 - langlopend deel	2010	5.000.000	20	Onderhands	3,640%	3.000.000	250.000	2.750.000	0	11	Lineair	2.750.000	WFZ garantie
Lening Rabobank 10018249 - langlopend deel	2015	800.000	10	Onderhands	3,600%	480.000	80.000	400.000	0	6	Lineair	80.000	Rabobank hypotheek
Lening BNG 40.109660 - langlopend deel	2015	2.700.000	20	Onderhands	1,150%	2.295.000	135.000	2.160.000	1.485.000	16	Lineair	135.000	Gemeente De Fryske Marren
Totaal schuld banken		16.380.463				9.353.423	1.122.882	8.230.541	1.641.250			3.623.592	
Totaal financial lease						67.414.723	2.622.403	64.792.320	50.577.152			2.696.120	
Totaal-generaal						76.768.146	3.745.285	73.022.861	52.218.402			6.319.712	

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	18.564.365	19.768.977
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	93.037.446	83.025.279
Opbrengsten Jeugdwet	0	0
Opbrengsten Wmo	7.264.802	5.953.762
Opbrengsten Ministerie van Veiligheid en Justitie (forensische zorg; exclusief subsidies)	0	0
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg (exclusief Opleidingen)	0	0
Overige zorgprestaties	1.622.687	1.258.889
Totaal	<u>120.489.301</u>	<u>110.006.907</u>

Toelichting:

De omzet van de Wlz is sterk toegenomen als gevolg van een toegenomen productie en extra gelden op grond van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg. Ook de opbrengsten Wmo zijn toegenomen door extra productie bij de Huishoudelijke Hulp en verbeterde tarieven.

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Subsidies Wlz/Zvw-zorg	34.632	0
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van Veiligheid en Justitie	0	0
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	2.980	0
Overige Rijkssubsidies	3.915	0
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	0	0
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten (exclusief Wmo en Jeugdwet)	0	0
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	1.156.335	1.259.872
Totaal	<u>1.197.863</u>	<u>1.259.872</u>

Toelichting:

Geen bijzonderheden.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek)	1.852.578	2.511.116
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):	2.190.906	3.646.704
Bijzondere baten	0	0
Totaal	<u>4.043.484</u>	<u>6.157.820</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten zijn gedaald onder andere doordat er minder personeel uitgeleend is en de verhuur van de Flecke gestopt is.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Lonen en salarissen	72.354.579	64.215.008
Sociale lasten	12.040.525	10.349.593
Pensioenpremies	5.620.784	5.005.085
Andere personeelskosten:	<u>3.414.445</u>	<u>2.961.857</u>
Subtotaal	93.430.334	82.531.543
Personeel niet in loondienst	1.230.552	1.482.865
Totaal personeelskosten	<u><u>94.660.886</u></u>	<u><u>84.014.408</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)		
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.829</u>	<u>1.681</u>

Er zijn geen medewerkers in het buitenland werkzaam

Toelichting:

Als gevolg van de maatregelen op grond van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg is het aantal personeelsleden in 2019 met 148 FTE toegenomen ten opzichte van 2018. Als gevolg hiervan en een stijging van de salarissen zijn de personeelskosten sterk gestegen.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	8.891.865	8.896.541
- immateriële vaste activa	50.457	34.061
Totaal afschrijvingen	<u><u>8.942.322</u></u>	<u><u>8.930.602</u></u>

Toelichting:

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	166.594	322.158
Totaal	<u><u>166.594</u></u>	<u><u>322.158</u></u>

Toelichting:

Als gevolg van de herwaardering van het vastgoed is een bijzondere waardevermindering ontstaan voor een 4-tal locaties van in totaal € 166.594.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

23. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.093.205	7.157.242
Algemene kosten	7.234.991	5.343.011
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.371.183	2.240.432
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.415.556	2.069.986
- Energiekosten stroom	782.416	907.188
- Energiekosten gas	1.414.635	1.330.644
- Energie transport en overig	98.024	84.861
Subtotaal	<u>4.710.630</u>	<u>4.392.680</u>
Huur en leasing gebouwen	1.490.862	1.436.732
Dotaties en vrijval voorzieningen	276.600	167.251
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>23.177.471</u></u>	<u><u>20.737.347</u></u>

Toelichting:

De algemene kosten zijn hoofdzakelijk gestegen als gevolg van de stijgende kosten voor ICT.

24. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Rentebaten	12.504	38.737
Rentebaten groepsmaatschappijen	0	0
Ontvangen dividenden	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Financiële baten uit verhouding met groepsmaatschappijen	0	0
Financiële baten uit verhoudingen met overige verbonden maatschappijen	0	0
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>12.504</u>	<u>38.737</u>
Rentelasten	-2.331.080	-2.399.815
Rentelasten groepsmaatschappijen	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Overige financiële lasten	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>-2.331.080</u>	<u>-2.399.815</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.318.576</u></u>	<u><u>-2.361.079</u></u>

Toelichting:

25. Honoraria onafhankelijke accountant

<i>De honoraria van de onafhankelijke accountant zijn als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
1 Controle van de jaarrekening	188.073	184.223
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	25.860	41.268
3 Fiscale advisering	22.608	0
4 Niet-controlediensten	12.584	0
Totaal honoraria onafhankelijke accountant	<u><u>249.125</u></u>	<u><u>225.491</u></u>

Toelichting:

De kosten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn geleverd. De kosten in 2018 hebben volledig betrekking op EY. De kosten voor 2019 hebben voor een bedrag van € 3.503 betrekking op Bentacera in verband met een controle op een subsidie van de Martenastichting voor de verbouw van de keuken van Martenahiem. De rest van de kosten in 2019 (€ 245.622) heeft betrekking op EY.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

26. *Transacties met verbonden partijen*

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder 5.1.11

5.1.11 WNT- verantwoording 2019 Patyna

De WNT is van toepassing op Patyna. Het voor Patyna toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 179.000, zijnde het WNT maximum voor de zorg, totaalscore 11, klasse IV.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J. Krul	R.M. Kamphuis
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/4 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	152.249	102.161
Beloningen betaalbaar op termijn	11.578	8.644
Subtotaal	163.827	110.805
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	179.000	134.863
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Bezoldiging	163.827	110.805
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
Bedragen x € 1	J. Krul	R.M. Kamphuis
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	142.478	
Beloningen betaalbaar op termijn	11.350	
Subtotaal	153.828	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	172.000	
Bezoldiging	153.828	

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instellingen als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

5.1.11 WNT- verantwoording 2019 Patyna

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	S. Faber	C. Bierma	A.J. de Boer
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 7/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	16.217	11.600	11.600
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.085	17.900	17.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldige betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Bedragen x € 1	S. Faber	C. Bierma	A.J. de Boer
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/10 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	15.225	2.538	10.150
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.800	4.335	17.200

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	K.E. Engelse	A. Stekelenburg	J.T. Tamsma
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	11.600	11.600	11.600
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	17.900	17.900	17.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldige betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Bedragen x € 1	K.E. Engelse	A. Stekelenburg	J.T. Tamsma
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	10.150		10.150
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	17.200		17.200

5.1.11 WNT- verantwoording 2019 Patyna

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

In de jaarrekening 2018 heeft fouterstel plaatsgevonden met betrekking tot de in de WNT verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekeningen 2015 tot en met 2017 overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband totaal € 194.146 en de in de betreffende jaren daadwerkelijk betaalde uitkeringen wegens beëindiging dienstverband (totaal 2015 tot en met 2017 € 194.146) aan de heer Lugies. Op basis van de uitkomsten van het door het CIBG ingestelde onderzoek waarbij de toezichthouder heeft geconcludeerd dat het door Patyna toegepaste overgangsrecht niet van toepassing is, is de uitkering wegens beëindiging dienstverband voor de heer Lugies bijgesteld van € 194.146 naar het maximum bedrag van de uitkering wegens beëindiging dienstverband ad € 75.000. Waarbij het meerdere was terugbetaald door de heer Lugies.

Op basis van een ingediend bezwaar heeft de kantonrechter onlangs op 10 maart 2020 geoordeeld dat de verstrekte wachtgeldregeling moet worden aangemerkt als een uitkering wegens beëindiging dienstverband op grond van een vóór de werking van de WNT overeengekomen beding, dat gelet op de van toepassing zijnde overgangperiode ten tijde van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst en daarna geldig was. Op grond hiervan heeft Patyna in 2020 het eerder door de heer Lugies terugbetaalde bedrag terugbetaald. Aangezien deze uitkeringen voortvloeien uit de hiervoor genoemde gerechtelijke uitspraak, vallen deze uitkeringen op grond van artikel 5 lid 5 e van de Uitvoeringsregeling WNT niet onder de openbaarmakingsplicht van de WNT. Op grond van RJ 160.201 is de terugbetaling verantwoord in de jaarrekening 2019.

5.1.12 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

De raad van bestuur van Patyna heeft de jaarrekening 2019 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 18 mei 2020.

De raad van toezicht van Patyna heeft de jaarrekening 2019 goedgekeurd in de vergadering van 18 mei 2020.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2020 is de coronapandemie uitgebroken. Ter voorkoming van de verspreiding van het virus zijn landelijk en binnen Patyna een groot aantal maatregelen doorgevoerd. Het is nu eind mei 2020 en Patyna heeft te maken met extra kosten, zoals desinfectie, schoonmaak en medische middelen. In maart 2020 is door de overheid een substantieel hulpprogramma toegezegd aan bedrijven die economische schade ondervinden van de coronapandemie. Ook Zorgverzekeraars Nederland heeft aangegeven tegemoet te zullen komen aan het vergoeden van extra kosten als gevolg van de coronapandemie. Hoe de afspraken er uitzien, is op dit moment nog niet duidelijk. De lokale en landelijke ontwikkelingen worden nauwgezet gemonitord. Wij verwachten met de landelijke toezeggingen een minimaal effect op de solvabiliteit en de liquiditeit van Patyna. Wij verwachten dat de solvabiliteit en liquiditeit ruim toereikend zijn om de mogelijke negatieve gevolgen van het coronavirus op te vangen. Eerste prioriteit gaat uit naar de continuïteit van de zorg. De continuïteit is voldoende gewaarborgd.

Voor het overige hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op de jaarrekening 2019.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.
R. Kamphuis 18-5-2020

W.G.
J.T. Tamsma 18-5-2020

W.G.
K.E. Engelse 18-5-2020

W.G.
C. Bierma 18-5-2020

W.G.
A. Stekelenburg 18-5-2020

W.G.
S. Mulder 18-5-2020

W.G.
E.K. Strijker 18-5-2020

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Behalve een bepaling in artikel 4 lid 3 over uitkeringen aan derden ten laste van het vermogen, kennen de statuten van Patyna geen bepaling over de resultaatbestemming.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Patyna heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant